

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 33P/70/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123206650
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kordošová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2024:2123206650.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Janou Kordošovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti B.: Q., narodený XX.XX.XXXX a E., narodená X.X.XXXX, obe deti teraz bytom ako matka, obe v konaní zastúpené opatrovníkom: Y. práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany pracovisko Hlohovec, obe zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky: 1/ F. A., narodená XX.X.XXXX a jej manžela: 2/ X. A., narodený X.X.XXXX, obaja náhradní rodičia bytom P. XX, G., obe deti matky: M. L. B., narodená XX.X.XXXX, O. XX, G., zastúpená advokátkou: Mgr. Jaroslava Krajčovičová Šoková, SNP 10, Hlohovec; Q. dieťa otca: V. V., narodený XX.X.XXXX, L. XX, G. a E. dieťa otca: E. U., narodený XX.X.XXXX, trvale bytom H. K., o návrhu matky na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o návrhu náhradných rodičov na zrušenie ich náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Náhradná osobná starostlivosť nad maloletými deťmi nariadená rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 8P/99/2015-63 zo dňa 10.3.2016 v spojení s opravným uznesením č. k. 8P/99/2015-66 zo dňa 10.3.2016 sa počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku zrušuje.

II. Dohoda rodičov maloletého Q. sa schvaľuje v nasledovnom znení:
Maloletý Q. sa zveruje do osobnej starostlivosti matky.
Obaja rodičia budú maloletého Q. zastupovať a spravovať jeho majetok.
Otec Q. sa zaväzuje platiť mesačne výživné na maloletého vo výške 100 eur, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

III. Týmto sa mení rozsudok tunajšieho súdu č. k. 8C/511/2013-91 z 3.7.2014 v časti zastupovania a správy majetku maloletého Q. a v časti výšky výživného.

IV. F. E. sa od právoplatnosti tohto rozsudku zveruje do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok.

V. Otec E. je povinný platiť mesačne výživné na maloletú vo výške 70 eur, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 25.8.2023 sa matka maloletých detí B.: Q., narodeného XX.XX.XXXX a E., narodenej X.X.XXXX, domáhala zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom s odôvodnením, že pominuli dôvody pre trvanie náhradnej osobnej starostlivosti starej matky F. A. a jej manžela X. A. o maloleté deti, kam boli zverené rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 8P/99/2015-63 v spojení s opravným uznesením č. k. 8P/99/2015-66, oboch zo dňa

10.3.2016. Náhradní rodičia vykonávali do začiatku leta roku 2023 osobnú starostlivosť o maloletých, zastupovali ich a spravovali majetok detí v bežných veciach. Rodičia boli zaviazaní k vyživovacej povinnosti. U matky neboli v čase vydania označených rozhodnutí vytvorené vhodné podmienky pre riadnu výchovu detí, avšak postupne došlo na strane matky k stabilizácii jej osobných a majetkových pomerov, od roku 2019 je zamestnaná v spoločnosti E. C. V. ako operátor výroby s mesačným príjmom netto cca 1.100 eur. Dňa 19.6.2021 uzatvorila matka manželstvo s D. L., narodeným X.X.XXXX, ktorý je SZČO. Matka je aktuálne výlučnou vlastníčkou 4-izbového rodinného domu v obci G. na ulici O. XX, kde spolu s manželom a od prázdnin 2023 aj s maloletými deťmi Q. a E. matka žije. Deti sa vyjadrujú, že už chcú takto bývať natrvalo. Keďže je v ich záujme, aby sa pomery znova upravili a boli zverené do starostlivosti matky, bol súdu doručený návrh navrhovateľky na zmenu ich zverenia. Z dôvodu trvania náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a jej manžela o maloletých, bolo nevyhnutné, aby takémuto rozhodnutiu o zmene úpravy pomerov predchádzalo zrušenie tejto náhradnej výchovy, preto bol na pojednávaní dňa 8.1.2024 prednesený návrh zo strany náhradných rodičov na ukončenie ich opater, lebo matka detí už zabezpečuje riadnu starostlivosť o svojho syna i dcéru vo vlastnej domácnosti.

2. K návrhu priložila navrhovateľka rodné listy maloletých detí, rozhodnutia o ich zverení do náhradnej osobnej starostlivosti, potvrdenie o svojom príjme, sobášny list manželov L., súhlas náhradných rodičov i otca Q. so zmenou zverenia detí, výpis z listu vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie G..

3. Na pojednávaní dňa 8.1.2024, ktoré sa konalo v neprítomnosti otca maloletej E. E. U., lebo sa bez ospravedlnenia na súd nedostavil, došlo k oboznámeniu s obsahom listinných dôkazov, prečítala sa aktuálna správa príslušného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny z prešetrovaných pomerov v domácnosti matky, vypočuli sa prítomní účastníci a po zistení nižšie opísaného stavu vecí i právnom posúdení rozhodol súd tak ako je uvedené vo výrokoch tohto rozsudku.

4. Z rodného listu maloletého Q.a B., narodeného 26.10.2010 vyplýva, že matkou dieťaťa je navrhovateľka M. B. a otcom je V. V.. Chlapec má 13 rokov, je siedmak na ZŠ v G., kde dosahuje dobré vzdelávacie výsledky a podľa vyjadrenia rodičov má s oboma dobrý vzťah, otec sa o neho zaujíma. Q. žije v domácnosti s matkou, jej manželom a sestrou E., všetci majú medzi sebou vytvorené pozitívne citové väzby. Rodičia v priebehu konania uzatvorili rodičovskú dohodu v znení ako je uvedená vo výroku II., že Q. bude zverený do opater matky, obaja rodičia ho budú zastupovať a spravovať jeho majetok, pričom otec sa zaviazal k plateniu výživného na maloletého vo výške po 100 eur mesačne k rukám matky vopred, lebo má ďalšie tri vyživovacie povinnosti a momentálne dočasne nepracuje. Stretávanie otca s dieťaťom nežiadali upraviť. Súd predmetnú rodičovskú dohodu schválil, lebo došlo k zmene pomerov oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu tunajšieho súdu č. k. 8C/511/2013-91 z 3.7.2014 (III. meniaci výrok), ktorý sa týkal starostlivosti súdu o maloletého Q.a predtým, než bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti.

5. Z rodného listu maloletej E. B., narodenej X.X.XXXX vyplýva, že matkou dieťaťa je navrhovateľka M. B. a otcom je E. U.. Dievča má 10 rokov, je piatačka na ZŠ v G., dodržiava školský poriadok, je integrovaná. V domácnosti matky pôsobí spokojne, stabilizovane. Biologický otec sa o dcéru nezaujíma, jeho rolu prevzal manžel matky, ktorého E. oslovuje otec. Podľa výsledkov lustrácií E. U. v Sociálnej poisťovni a v Registri obyvateľov poberá hrubý mesačný príjem 605,50 eur a má tri vyživovacie povinnosti, preto ho súd zaviazal k plateniu výživného v rovnakej výške ako pri zverení jeho dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti v roku 2016, čiže po 70 eur mesačne k rukám matky vopred, lebo do konania sa vôbec nevyjadril a pojednávanie odignoroval, teda súd predpokladal, že otec voči tejto úprave nemá žiadne námietky, keďže ich doposiaľ neprezentoval a na výchove dieťaťa sa okrem sumy výživného nijako inak nepodieľa. E. je u matky už zvyknutá, od prázdnin 2023 sa o ňu matka s manželom riadne stará, preto jej bola dcéra zverená. Tiež ju bude výlučne matka zastupovať a spravovať jej majetok, lebo biologický otec v živote E. dlhodobo absentuje. O styk rovnako nemá záujem, preto sa ani neupravoval.

6. Náhradní rodičia na pojednávaní dňa 8.1.2024 v rámci podaného návrhu o zrušenie ich náhradnej starostlivosti zdôraznili, že v súčasnosti má matka detí aj so svojim manželom vytvorené vhodné podmienky pre výchovu oboch detí, o ktoré sa riadne stará a tvoria fungujúcu rodinu. Vzhľadom na uvedené, už nie je ďalej potrebné zabezpečovať náhradnú starostlivosť o Q. a E., lebo túto normálne vykonáva matka. Po právoplatnosti tohto rozsudku vo výroku I. bude náhradná osobná starostlivosť nad maloletými deťmi Balážovými zrušená.

7. Podľa § 46 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tiež „Zákon o rodine“), maloleté dieťa možno zveriť do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom. Podľa § 47 ods. 1 písm. e) Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť zaniká právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia, súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

8. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností. Podľa § 36 ods. 1 veta prvá a druhá Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. V zmysle § 24 ods. 1 Zákona o rodine, ktoré sa tu použije primerane, súd určí aj to, kto bude dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Súd súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. V zmysle § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ktoré sa tu tiež použije primerane, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom, upraví styk súd; to však neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

9. Podľa § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (2). Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona (3). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (5). Podľa § 75 veta prvá Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

10. Zverenie maloletého dieťaťa do výchovy iného občana než rodiča je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov; musí byť vždy opreté o starostlivé a spoľahlivé objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zaistiť riadnu výchovu dieťaťa (R 64/1968). Právo vychovávať dieťa a starať sa oň totiž patrí hlavne jeho rodičom a štát to rešpektuje. Ak dieťa rodičov stratí alebo ho rodičia opustia, ak sa o dieťa nestarajú, vzdajú sa ho, nevedia sa o dieťa postarať, až vtedy zodpovednosť za výchovu a starostlivosť o dieťa preberie štát. Záujmom štátu je, aby deti, o ktoré sa najužšia rodina nevie, nechce, nemôže riadne postarať alebo ktoré takúto rodinu nemajú, mali zabezpečenú náhradnú starostlivosť. Náhradná starostlivosť starej matky a jej manžela splnila svoj účel dočasne zabezpečiť maloletým deťom, o ktoré sa rodičia v minulosti nevedeli postarať, riadnu opateru. Vzhľadom na zmenu situácie, kedy si matka upravila osobné a rodinné pomery tak, že už dokáže vychovávať svoje deti vo vlastnej domácnosti v rodinnom dome v G. spolu s manželom, kde sa maloletý Q. a maloletá E. cítia dobre a bezpečne, čo sa fakticky realizuje už vyše pol roka, nie je viac v ich záujme, aby náhradná starostlivosť pokračovala. Keďže rodičia Q. sa dohodli na ďalšej úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému a súd ich dohodu schválil, nebolo potrebné meritórne o tom rozhodovať ako pri malotelej E., kde súd takto rozhodol, lebo matka sa s otcom dohodnúť nedokázala, pretože ostal v konaní pasívny.

11. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP (Civilného mimosporového poriadku), že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu, lebo tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku okrem výrokov II. a III. je prípustné odvolanie otca Liliany v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na tunajšom súde. V odvolaní sa uvedú všeobecné náležitosti podania: a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje, e) podpis, f) spisová značka, a tiež osobitné náležitosti: g) proti ktorému rozhodnutiu odvolanie smeruje, h) v akom rozsahu sa napáda, i) z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne - odvolacie dôvody, j) čoho sa odvolateľ domáha - odvolací návrh (§ 127 ods. 1, 2 a § 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že: a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP). Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP). Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1 a 2 CMP). V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Ostatní účastníci nie sú oprávnení podať odvolanie, lebo sa tohto práva po vyhlásení a odôvodnení rozsudku výslovne vzdali (§ 368 CSP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný nespĺní povinnosť uloženú mu týmto rozsudkom, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku, ak sa upravuje starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.